Francs

Els **francs** eren un dels pobles germànics de la part occidental d'Europa. Després de diverses aliances amb l'Imperi Romà, van establir-se en l'actual França i en una regió d'Alemanya, i foren el germen d'aquests dos països. El poble franc es va estendre en diversos regnes medievals des del sud dels Pirineus.

Història de França

Edat antiga
- Prehistòria
- Gàl·lia
- Gàl·lia romana (50 aC – 486 dC)
- Els Francs

Edat mitjana
- Merovingis (481 – 751)
- Carolingis (751 – 987)
- Capets (987 – 1328)
- Valois (1328 – 1498)

Edat moderna
- Valois-Orléans (1498 – 1515)
- Valois-Angulema (1515 – 1589)
- Casa de Borbó (1589 – 1792)
- Revolució Francesa (1789 – 1799)

Segle XIX
- Primera República (1792 – 1804)
- Convenció Nacional (1792 – 1795)
- Directori francès (1795 – 1799)
- Consolat francès (1799 – 1804)
- Primer Imperi (1804 – 1814)
- Restauració (1814 – 1830)
- Revolució de Juliol (1830)
- Monarquia de Juliol (1830-1848)
- Revolució de 1848
- Segona República (1848 – 1852)
- Segon Imperi (1852 – 1870)
- Tercera República (1870 – 1940)
- Comuna de París (1871)

Segle XX
- Govern de Vichy (1940 – 1944)
- Govern provisional (1944–1946)
- Quarta República (1946 – 1958)
- Cinquena República (1958 – present)

Cronologia

Contingut

Orígens

Vegeu també: Caps francs

Els francs van sorgir com a poble diferenciat des dels començaments de l'era cristiana. Van sorgir de la unió d'altres pobles germànics que vivien al voltant del Rin, en perpètua rivalitat amb el poble alemany, als quals van vèncer definitivament en la Batalla de Tolbiac. El seu nom ve de *lliure*, ja que no estaven sotmesos als saxons ni a l'Imperi romà com molts dels seus veïns.

Tanmateix, a l'Edat Mitjana s'estengué la teoria que eren descendents dels troians,[1] que perdurà fins al punt que el 1714, quan l'historiador Nicolas Fréret va defensar el seu origen veritable va ser empresonat a la Bastilla per atemptar contra la dignitat de la monarquia francesa.[1]

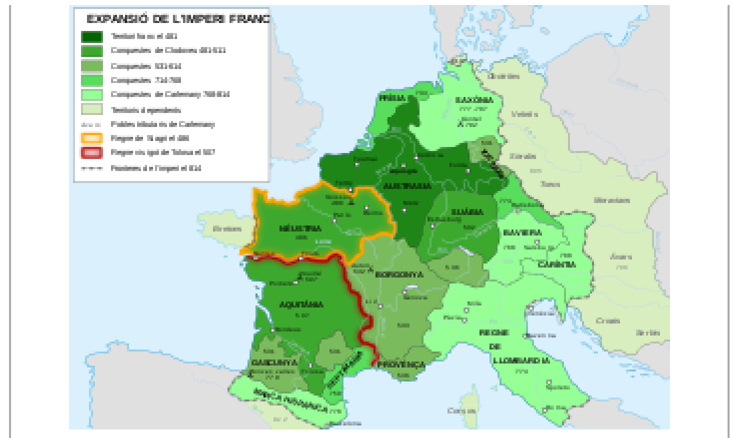
Francs

Tipus	poble, cultura arqueològica, llengua, ètnia, designació per a una entitat territorial administrativa d'un país particular i aliança militar
Llengua	llengües germàniques

Mapa de distribució

La gènesi dels francs fou la següent: a la segona meitat del segle segon, durant les anomenades *guerres marcomanes*, el poble germànic dels saxons va travessar l'Elba, i va sotmetre altres pobles i tribus que va trobar al seu pas. Alguns pobles, per evitar sotmetre's als saxons, es van confederar a la tribu dels sicambris, creant una lliga de la qual van formar part els camavis, cats, marzs o marsis, els gamvrivians, els usipets, els tubants o tuvants, els aturis o attuaris, els dulgibinis, els brúcters, els ansivaris o ampsivaris,

els tencters o tencteris, i d'altres. Aquesta confederació va estendre el seu poder inicialment a la zona entre els rius Lippe (al sud), el Rin i el Ijseel (a l'oest) i l'Ems (a l'est) i més tard a tota la riba dreta del Rin fins a l'altura de Magúncia.

El 240, van combatre per primera vegada contra els romans usant la denominació de *francs*, derivada probablement de l'antic germànic *Frank*, que volia dir alguna cosa similar a 'lliure' o 'indomable', i que els romans van traduir com *Ferox*. Notícia d'aquests combats la facilita Flavi Vopisc en el seu llibre *Vita Aureli*, en el qual narra com sent Lluci Domici Aurelià tribú d'una de les legions de la frontera germànica, els francs van envair el territori de Magúncia, però Aurelià els va derrotar i els va obligar a retirar-se a les seves posicions inicials.

Les tribus integrants de la confederació gaudien de total autonomia i podien separar-se quan així ho desitgessin. Mentre romanien en la lliga, conservaven els seus caps, costums i tradicions, poc conegudes.

Cal dir que els francs avançaven en grups nombrosos, formant segurament una tribu, comprenent homes, dones i nens, amb carros i animals. En el seu lloc d'origen, vivien de la terra, però en les seves incursions en terreny alliè vivien del botí obtingut.

Al segle III, van estendre el seu domini fins a la Bretanya i fins i tot temporalment a part de Catalunya. A més, van sovintejar les incursions cap a províncies i fortificacions romanes. Llavors, van començar les petites lluites entre els romans i els francs. Les incursions **franques** sobre el Rin es van fer tan freqüents que els romans van començar a establir-los a les seves fronteres per tal de controlar-los.[2] El 292, Constanci I Clor va derrotar els francs que s'havien assentat a la desembocadura del Rin,[3] traslladant-los a la propera regió de Toxandria.

El Regne franc

Cronologia de l'expansió del Regne dels francs

L'emperador Julià va decidir posar fi a aquests enfrontaments que desgastaven molt l'exèrcit romà i va signar una aliança amb els francs. Això va suposar la creació del Regne franc, a l'anomenada *Gàl·lia*, a mitjans del segle IV. Amb la derrota dels visigots del Regne de Tolosa en la Batalla de Vouillé el 507,[4] ocuparen gran part dels territoris del que seria en un futur França.

En la Batalla de Vézeronce, Godomar III de Burgúndia va vèncer els francs, i el rei Clodomir va morir en combat i el seu cap fou empalat a la punta d'una llança, però els germans de Clodomir, Khildebert I i Clotari I, encara que privats del suport de Teodoric I d'Austràsia, van marxar junts contra Burgúndia. Després d'un any de setge, els dos germans van acabar per conquerir Autun el 532.[5] Després de la mort de Teodoric el 533, al qual va succeir el seu fill Teodobert I, els francs van iniciar la darrera part de la campanya, i van dominar tota Burgúndia, que fou repartida entre els reis francs el 534.

El regne es mantenia sota un ordre militar estricte. L'ús d'armes avançades per a l'època, com destrals tallants o unes llances que permetien immobilitzar l'enemic per atacar amb l'espasa, els van donar fama de grans guerrers. Dins del seu territori, els soldats exercien un gran poder, i les rivalitats entre ells sovint van dificultar força el comerç.

La llengua

La llengua dels francs, el **fràncic**, era una derivació de l'indoeuropeu, probablement d'arrel germànica. Era un idioma molt fragmentat en dialectes, a causa de tres factors: la ruralització del regne, l'absència de suport escrit i les diverses ètnies que s'agrupaven sota el nom de *francs*.

Els merovingis i els carolingis

Destaquen dues dinasties al Regne franc: els merovingis i els carolingis. El rei merovingi més destacat va ser Clodoveu I, que va iniciar la conversió dels francs al cristianisme amb la immersió cultural que suposava (procés força més llarg que en altres pobles germànics).

L'ascens dels carolingis marca l'entrada al feudalisme. Aquesta nova família regnant té com a figures cabdals Pipí el Breu i Carlemany, que fou coronat emperador de l'Imperi carolingi pel papa Lleó III.

La divisió d'aquest imperi (843) va suposar el naixement de dos països: França i Alemanya, diferenciats culturalment des de feia anys. Tot i així, el terme *francs* va continuar usant-se per a designar els habitants d'aquells territoris durant tota l'edat mitjana (els àrabs van estendre el nom en les croades a tots els cavallers cristians).

Referències

1. Feffer, Laurence Charlotte. Armand Colin. *Les Francs*. 1 et 2, 1987, p. 229., llegir en línia (http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k96046863/f17.image)
2. Perry, Walter Copland. *The Franks, from their first appearance in history to the death of King Pepin* (https://books.google.cat/books?id=6PAOAwAAQBAJ&pg=PA507&dq=292+franks+toxandria&hl=ca&sa=X&ei=me7NVM6rPIusU9O2g4AP&ved=0CD4Q6AEwBA#v=onepage&q=292%20franks%20toxandria&f=false) (en anglès). Рипол Классик, 1857, p. 46. ISBN 5877394959.
3. Perry, Walter Copland. *The Franks, from their first appearance in history to the death of King Pepin* (https://books.google.cat/books?id=6PAOAwAAQBAJ&pg=PA507&dq=292+franks+toxandria&hl=ca&sa=X&ei=me7NVM6rPIusU9O2g4AP&ved=0CD4Q6AEwBA#v=onepage&q=292%20franks%20toxandria&f=false) (en anglès). Рипол Классик, 1857, p. 50. ISBN 5877394959.
4. Wolfram, Herwig. *History of the Goths* (http://books.google.cat/books?id=xsQxcJvaLjAC&pg=PA243&dq=Vouill%C3%A9+goth+retreat&hl=ca&sa=X&ei=kDPvUvvzPKSP7AbQxYGAAQ&ved=0CD0Q6AEwAg#v=onepage&q=Vouill%C3%A9%20goth%20retreat&f=false) (en anglès). University of California Press, 1990, p. 243. ISBN 0520069838.
5. Viollet-le-Duc, Eugene-Emmanuel. *Annals of a Fortress: Twenty-two Centuries of Siege Warfare* (https://books.google.cat/books?id=ty0iYSYrCoEC&pg=PA109&dq=battle+autun+532&hl=ca&sa=X&ei=jYiNVemECsH9UMKWspgD&ved=0CFYQ6AEwBg#v=onepage&q=battle%20autun%20532&f=false) (en anglès). Courier Corporation, 2012, p. 109. ISBN 0486149064.

Vegeu també

Categoria principal: Regne franc

- Francònia.
- Regnes germànics.
- Imperi carolingi.
- Carlemany.
- Sacre Imperi romanogermànic.

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Francs***